ECLI:RO:CABUC:2021:185.001100
Dosarul nr. 6627/2/2020

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
SENTINŢA CIVILĂ NR. 1100
Şedinţa publică din data de 09.07.2021
Curtea constituită din:
PREŞEDINTE: ADELA-COSMINA BODEA
GREFIER: BOGDAN-GEORGE PIELEANU

Pe rol se află cauza de contencios administrativ privind pe reclamantul **Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii** în contradictoriu cu pârâtul **Moş Leanu**, cererea având ca obiect constatarea calităţii de lucrător/colaborator al Securităţii.

Dezbaterile şi susţinerile părţilor au avut loc în şedinţa publică din data de 14.06.2021 şi au fost consemnate în încheierea de şedinţă de la acea dată când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunţarea asupra cauzei la datele de 29.06.2021, 02.07.2021, respectiv 09.07.2021, când a hotărât următoarele:

C U R T E A,

Deliberând asupra cauzei de faţă, constată următoarele:

1. Cererea de chemare în judecată

Prin cererea înregistrată la data de 16.11.2020 pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios administrativ şi fiscal, în dosarul nr. 6627/2/2020, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a chemat în judecată pe pârâtul Moş Leanu solicitând să se constate calitatea de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe domnul Moş Leanu, născut la data de 12.07.1957, în comuna Cărpinet, satul Izbuc din judeţul Bihor.

La prezentarea motivelor care susţin cererea de chemare în judecată s-a arătat că verificarea domnului Moş Leanu a fost declanşată în baza art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, cu modificările şi completările ulterioare, ce stabilesc obligaţia Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii de a verifica din oficiu, sub aspectul constatării calităţii de lucrător sau de colaborator al Securităţii, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnităţile sau funcţiile prevăzute la art. 3 lit. b)-h^1) din acelaşi act normativ.

Or, conform notei de constatare nr. DI/I/1889/02.12.2019, domnul Moş Leanu figurează în calitate de informator, cu numele conspirativ „Romilă"/„Romilă Vrînceanu" în dosarele nr. R 436055, nr. I 630147(titular B.T.), nr. I 630156 (titular C.L.-A.), nr. R 436030 (titular C.N.) şi nr. R 436028 (titular B.T.), perioada colaborării cu fosta Securitate fiind cuprinsă între 1979 şi 1987. Cu toate acestea, din perspectiva dispoziţiilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, cu modificările şi completările ulterioare, relevante sunt doar documentele aferente dosarelor nr. R 436055 şi nr. I 630147.

Pe parcursul colaborării cu Securitatea, pârâtul a furnizat informaţii prin care se denunţau activităţi potrivnice regimului totalitar comunist, precum apartenenţa şi activităţile desfăşurate în cadrul unor culte religioase. Din analiza informaţiilor furnizate de către pârât rezultă că acestea vizează îngrădirea dreptului la viaţă privată (art. 17 din Pactul internaţional

privind drepturile civile şi politice) şi a dreptului la libertatea conştiinţei şi a religiei (art. 30 din Constituţia României din 1965 şi art.18 din Pactul internaţional privind drepturile civile şi politice).

A precizat reclamantul că, potrivit dispoziţiilor art. 2 lit. b) teza I din O.U.G. nr. 24/2008, cu modificările şi completările ulterioare, pentru colaborarea prin furnizarea de informaţii trebuie îndeplinite cumulativ două condiţii: informaţiile furnizate Securităţii să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, respectiv informaţiile furnizate să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

În ceea ce priveşte prima condiţie, a fost indicată o notă informativă prin care pârâtul informa Securitatea în legătură cu apartenenţa şi activităţile desfăşurate în cadrul unor culte religioase, anume notă informativă olografă, semnată olograf cu numele conspirativ „Romilă"/„Romilă V", înregistrată cu nr. 005744/0037/11.11.1984 pe numele inf „Romilă Vrînceanu" primită de sg.maj. M.T., Postul de miliţie Cărpinet, IJ Bihor: „Sursa vă informează despre numitul B.T. că este un om în vârstă de circa 75 de ani. În aparenţă este un om foarte de acord cu regimul. Este sociabil în societate. Este credincios şi face parte din secta religioasă penticostală".

Cu referire la apartenenţa şi activităţile desfăşurate în cadrul unor culte religioase, s-a învederat că Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a arătat, în jurisprudenţa sa în această materie, că informaţiile referitoare la apartenenţa unei persoane la o grupare religioasă, în condiţiile în care „ideologia regimului comunist era incompatibilă cu noţiunea de religie" (decizia nr. 1477 din data de 11.03.2011), reprezenta o atitudine potrivnică regimului comunist, iar denunţarea acestei apartenenţe îndreptăţeşte reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii. În acelaşi sens este şi decizia Înaltei Curţi de Casaţie si Justiţie nr. 324 din data de 21.01.2011.

Astfel, consideră reclamantul că denunţarea apartenenţei la grupări religioase neagreate de regimul comunist nu poate fi calificată altfel decât ca denunţarea unei atitudini potrivnice regimului comunist. Este cunoscut faptul că regimul comunist încerca să descurajeze şi să limiteze prin toate mijloacele practicarea religiei. Principalele victime ale acestei politici erau cultele minoritare (neagreate de regim), chiar şi cele care se bucurau de o recunoaştere oficială. Aceste culte nu îşi puteau promova nestingherit mesajele. Persoanele care, înainte de 1990, aderau la grupări religioase neagreate de regimul comunist îşi asumau riscuri importante. Pe lângă permanenta supraveghere din partea autorităţilor represive şi dincolo de piedicile puse în calea practicării religiei, aderenţilor acestor grupări le era îngrădit accesul la anumite funcţii sau nu li se permitea exercitarea anumitor profesii. Persoanele despre care autorităţile aflau (sau în legătură cu care existau indicii) că fac parte din aceste grupări erau marginalizate în societate.

De altfel, în legătură cu nota de informare amintită, ofiţerul de legătură din cadrul Securităţii a dispus următoarele: „Sursa corespunde ca în continuare să rămână în reţeaua informativă şi va fi dirijat pentru a stabili următoarele: - poziţia şi preocupările prezente ale foştilor legionari B.A., B.A., B.T., B.G; - de a identifica persoanele care audiază şi colportează ştirile cu caracter tendenţios de ponegrire a statului român, ştiri care se transmit de către posturile de radio occidentale; - de a informa despre starea de spirit din satul Izbuc şi unele fapte negative care interesează organul de miliţie şi securitate".

Aşadar, în legătură cu această primă condiţie se observă că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securităţii persoanelor care, prin denunţurile lor, nu au menajat interesele celor denunţaţi, deşi puteau, şi, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunţurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunţat, şi, pe de altă parte, să excludă şi denunţurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecinţă, dacă denunţarea unei conduite era potenţial nocivă pentru cel denunţat şi, în plus, un astfel de denunţ nu şi-ar mai avea rostul

într-o ordine democratică, rezultă situaţia denunţării unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înţelege prin „atitudini potrivnice regimului" doar manifestarea explicită a dorinţei persoanei denunţate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunţat în egală măsură atitudini a căror incriminare era tipică regimurilor dictatoriale. În consecinţă, prima condiţie impusă de legiuitor în constatarea calităţii de colaborator al Securităţii este asigurată.

În ceea ce priveşte a doua condiţie, a arătat reclamantul că informaţiile furnizate trebuie să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului. Şi această condiţie este asigurată deoarece nu se poate reţine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, având reprezentarea clară a faptului că relatări precum cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Pârâtul nu putea să cunoască în momentul redactării notelor informative dacă Securitatea avea sau nu cunoştinţă de situaţiile pe care le denunţa. Atât timp cât pârâtul nu a luat în calcul şi ipoteza în care Securitatea nu ar fi cunoscut situaţiile denunţate, rezultă că acesta nu a menajat interesele persoanelor denunţate, nu a avut o atitudine precaută şi nici de protejare a celor denunţaţi. Prin urmare, nesocotind interesele celor denunţaţi, pârâtul a vizat îngrădirea drepturilor privind viaţa privată şi libertatea conştiinţei şi a religiei, atât timp cât a acceptat că persoanele denunţate puteau să facă obiectul unor investigaţii suplimentare ale Securităţii, ca rezultat al denunţurilor sale. Altfel spus, prin furnizarea acestor informaţii pârâtul a conştientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delaţiunile sale se pot lua măsuri de urmărire şi verificare (încălcarea dreptului la viaţă privată şi a dreptului la libertatea conştiinţei şi a religiei) şi, prin urmare, a vizat această consecinţă. Pentru constatarea calităţii de colaborator al Securităţii este suficient, în accepţiunea legii, ca denunţul să creeze numai o stare de pericol pentru cel denunţat.

Această a doua condiţie se referă la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale - şi nu neapărat încălcarea propriu-zisă a acestor drepturi, ceea ce înseamnă că pârâtul ar fi trebuit să conştientizeze posibilele urmări ale informaţiilor furnizate. În cauză, este exclus ca pârâtul să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza astfel de informaţii, asupra persoanelor la care se referea în denunţurile sale urma, de obicei, să se desfăşoare o acţiune de investigare din partea Securităţii ori o înăsprire a formelor de supraveghere, dacă persoanele în cauză erau deja urmărite. Aceste investigaţii suplimentare presupuneau cel puţin încălcarea dreptului la viaţă privată, prin căutarea şi obţinerea de noi informaţii despre cei urmăriţi, fără acordul lor.

A mai precizat reclamantul că legiuitorul nu cere existenţa unei pluralităţi de informări adresate Securităţii, care să îndeplinească standardele definiţiei legale, fiind suficient şi un singur astfel de caz pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii.

În drept, s-au invocat dispoziţiile art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 5 alin. (1), art. 8 lit. a) şi art. 11 alin. (1) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, cu modificările şi completările ulterioare, coroborate cu art. 31 alin. (1) şi art. 35 alin. (5) lit. a) din Regulamentul de organizare şi funcţionare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008.

2. Poziţia procesuală a pârâtului

În procedura prealabilă judecăţii, pârâtul Moş Leanu nu a formulat întâmpinare faţă de cererea de chemare în judecată ce i-a fost comunicată la domiciliu. Legal citat, s-a prezentat, însă, la termenul de judecată din data de 14.06.2021, când a avut loc dezbaterea procesului în fond, şi a pus concluzii de respingere a acţiunii ca fiind neîntemeiată pe motiv că nu a fost colaborator al Securităţii.

3. Considerentele şi soluţia instanţei de fond

Potrivit definiţiei prevăzute la art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, cu modificările şi completările ulterioare, forma rezultată în urma controlului de constituţionalitate făcut prin Decizia Curţii Constituţionale nr.

672/2012, „colaborator al Securității" este persoana care a furnizat informații, precum note și rapoarte scrise, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. (...) Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor.

Așadar, pentru a se reține calitatea de colaborator al Securității, în sensul primei teze a art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, trebuie îndeplinite cumulativ două condiții, anume ca informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, respectiv ca informațiile furnizate să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din analiza preambulului și a ansamblului prevederilor din O.U.G. nr. 24/2008 rezultă că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării *a posteriori* a comportamentului persoanelor care în prezent candidează pentru sau ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții Constituției și ai democrației) ori dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

Sub aspectul care interesează în cauză, Curtea reține că O.U.G. nr. 24/2008 urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate sau care au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ respectiv, prin consemnarea publică (publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității) a celor care ocupă funcțiile enumerate în art. 3, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturi și libertăți fundamentale în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței învestite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de colaborator al Securității nu este acela de a stabili vinovații, de a aplica pedepse și de a le individualiza, nerealizând o justiție retributivă, ci doar de a verifica, pe baza documentelor aflate în arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității și a probelor administrate de pârât, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea Marii Camere pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka împotriva Letoniei; decizia din 22.11.2001 în cauza Knauth împotriva Germaniei).

Cu alte cuvinte, prin O.U.G. nr. 24/2008 legiuitorul a urmărit deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în fiecare caz în parte (în același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională a României prin decizia nr. 530/2009).

În cauza de față, Curtea constată că sunt îndeplinite condițiile legale sub aspectul calității pârâtului Moș Leanu de colaborator al fostei Securități, verificarea acestuia fiind

făcută din oficiu de către Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității întrucât ocupă funcția de consilier local în Consiliul Local al comunei Cărpinet, județul Bihor, funcție indicată la art. 3 lit. g) din O.U.G. nr. 24/2008.

Astfel, din analiza documentației depusă la dosar de către reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității se constată că a fost dovedit cu mijloace adecvate de probă faptul că pârâtul Moș Leanu a fost recrutat ca informator de către organele de miliție ale Postului de miliție Cărpinet, la data de 30.03.1979, în probleme de securitate ce țin de mișcarea legionară, după cum rezultă din raportul întocmit la data de 24.03.1979 de către ajutorul șefului de post și aprobat de ofițerul de securitate („Scopul recrutării: Întrucât în comuna Cărpinet, satul Izbuc, avem un număr de 58 elemente care au făcut parte din partidele burghezo-moșierești, a căror activitate nu este suficient cunoscută, plus o serie de navetiști care lucrează în orașul Dr. Petru Groza, a căror activitate nu este cunoscută ...”). În această calitate, pârâtul a semnat la data de 29.03.1979 un angajament prin care se obliga să colaboreze cu organele de securitate, „în mod organizat și conspirat, pentru prevenirea, descoperirea și curmarea faptelor antisociale, indiferent de natura lor, fiind conștient de necesitatea acestui lucru și mă voi strădui să aflu din timp orice probleme sau discuții care prezintă interes pentru organele de miliție și securitate, atât în satul natal, pe traseu, cât și la locul de muncă”. Angajamentul a fost înregistrat în dosarul de personal nr. R 436055 al informatorului „Romilă Vrînceanu” (numele informativ primit de pârâtul Moș Leanu) din evidențele Miliției Județene Bihor.

În cauză, pârâtul nu a contestat colaborarea sa cu organele de Securitate în perioada 1979-1987, referită în nota de constatare nr. DI/I/1889/02.12.2019 întocmită de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, nefiind formulată nicio apărare de fond prin întâmpinare, situație în care Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 2 lit. b) teza I din O.U.G. nr. 24/2008 doar prin raportare la faptele și actele susținute de partea reclamantă.

Astfel, din dosarul personal al pârâtului (dosar R 436055 Bihor) rezultă că activitatea de informare a sursei cu numele conspirativ „Romilă Vrînceanu” s-a concretizat în peste 35 de materiale informative întocmite în perioada 1979-1987 și care vizează mai multe persoane individualizate, considerate foști legionari (....). Dintre aceste materiale informative, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a indicat în cauza de față nota înregistrată cu nr. 005744/0037/ 11.11.1984 ca având conținut relevant din perspectiva definiției legale a colaboratorului Securității, nota fiind regăsită în dosarul informativ I 630147 deschis pe numele lui .... Conform notei indicate, sursa „Romilă Vrînceanu” informa Securitatea că numitul .... „este un om în vârstă, circa 75 ani. În aparență, este un om foarte de acord cu regimul, este sociabil (...). Este credincios și face parte din secta religioasă penticostală”. Urmare notei, sarcinile trasate de ofițerul de securitate au fost acelea de detaliere a discuțiilor purtate de informator cu persoana supusă supravegherii și, de asemenea, extinderea supravegherii și cu alt informator care să adune informații legate de secta religioasă indicată.

Prin urmare, pe baza informațiilor furnizate de către pârât, organele de Securitate au ținut sub supraveghere persoanele identificate în notele de informare, fiind de notorietate faptul că Securitatea monitoriza cu atenție orice discuție în care cetățenii își exprimau nemulțumirea față de conducerea comunistă a țării, iar furnizarea unor informații de această natură se referă la activități îndreptate împotriva regimului comunist. În plus, informațiile culese despre cetățeanul .... cu privire la cultul religios al cărui adept era intră în sfera aspectelor de viață personală, a libertății de alegere a conștiinței și religiei. Or, apartenența la un cult religios și practicarea religiei în perioada regimului comunist era considerată o manifestare potrivnică regimului politic, cu consecința supravegherii permanente de către Securitate a cetățenilor despre care se culegeau astfel de informații și marginalizarea lor în societate, prin îngrădirea/limitarea accesului la funcții sau exercitarea anumitor profesii. În acest fel, prin semnarea notei informative înregistrată cu nr.

005744/0037/ 11.11.1984 şi măsurile de supraveghere dispuse de ofiţerul de Securitate s-a încălcat dreptul cetăţeanului respectiv la viaţa privată (prevăzut de art. 17 din Pactul internaţional privind drepturilor civile şi politice) şi libertatea conştiinţei şi a religiei (prevăzută de art. 30 din Constituţia României din 1965 şi art. 18 din Pactul internaţional privind drepturile civile şi politice).

Aşadar, sunt îndeplinite în cauză condiţiile prevăzute de dispoziţiile art. 2 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 cu privire la denunţarea unor atitudini potrivnice regimului comunist şi la îngrădirea unor drepturi şi libertăţi fundamentale.

Curtea reţine că, potrivit jurisprudenţei Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, dispoziţiile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 nu cer furnizarea unor pluralităţi de informaţii, fiind suficientă furnizarea uneia singure, dar care să întrunească cele două condiţii ale textului legal, respectiv informaţiile furnizate să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar şi să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale (cu titlu de exemplu, decizia nr. 3127 din data de 20.10.2017).

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 11 din O.U.G. nr. 24/2008, Curtea va admite acţiunea şi va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂŞTE:

Admite cererea formulată de reclamantul **Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii**, cod de înregistrare fiscală 12932750, cu sediul în Bucureşti, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **Moş Leanu**, cu domiciliul în comuna Cărpinet, ... jud. Bihor.

Constată calitatea pârâtului Moş Leanu de colaborator al Securităţii.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare. Cererea de recurs se depune la Curtea de Apel Bucureşti.

Pronunţată astăzi, 09.07.2021, prin punerea soluţiei la dispoziţia părţilor prin mijlocirea grefei instanţei.

PREŞEDINTE,
ADELA-COSMINA BODEA

GREFIER,
BOGDAN-GEORGE PIELEANU

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA Cont. adm. şi fiscal
Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe Nr. 6627/2/2020 se legalizează de noi.
GREFIER ŞEF

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. ..../
.... în sumă de .... lei
GREFIER ŞEF

Def. prin respingere recurs la data de 05.12.2022.

Red./tehn. A.C.B./4 ex.